

EXPUNERE DE MOTIVE

România și-a asumat obligația ca, în termen de 3 luni de la dobândirea calității de membru al NATO, să întreprindă demersurile necesare pentru a deveni parte la acordurile încheiate între statele membre NATO care reglementează statutul forțelor armate.

Astfel, ar urma ca România să dobândească calitatea de parte la Acordul între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, și la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952.

Acordul între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, a intrat în vigoare 23 august 1953.

Acordul, denumit în continuare Acordul NATO - SOFA, reglementează drepturile și obligațiile forțelor armate și componentelor civile ale statelor membre NATO trimise în misiune în spațiul Tratatului Atlanticului de Nord, precum și ale membrilor de familie.

Prin Acord, statele membre NATO nu își asumă obligația de a primi pe teritoriul lor, în mod automat, forțele armate ale altor state membre, urmând ca deciziile în acest sens să fie concretizate în aranjamente distincte.

Pe teritoriul statului primitor (statul unde staționează sau se află în tranzit), membrii forțelor armate, componentelor civile și membrii lor de familie sunt obligați să respecte legislația națională a acestui stat și să se abțină de la orice activități care ar putea prejudicia scopurile Acordului SOFA, în special de la orice activitate politică.

O importanță deosebită în cadrul Acordului SOFA o are articolul VII, care reglementează exercitarea jurisdicției penale asupra membrilor forței, componente civile și membrilor lor de familie.

Astfel, autoritățile militare ale statului trimițător vor exercita, pe teritoriul statului primitor, jurisdicția penală și disciplinară asupra persoanelor care sunt supuse legilor militare ale statului respectiv. Pe de altă parte, autoritățile statului primitor își vor exercita jurisdicția pentru infracțiunile comise de membrii forței armate sau componentelor civile în privința infracțiunilor comise pe teritoriul acestui stat și incriminate în legea sa penală, precum și pentru toate infracțiunile comise de membrii de familie ai acestora.

De asemenea, articolul VII reglementează detaliat regulile aplicabile în cazul exercitării dreptului exclusiv de jurisdicție al statului trimițător sau al statului primitor, precum și a dreptului prioritar de jurisdicție în situația concursului de jurisdicții. Sunt prevăzute drepturile și garanțiile minime de care beneficiază persoanele trimise în judecată în fața instanțelor statului primitor, precum și cooperarea dintre cele două state în vederea asigurării unei bune administrări a justiției.

Articolul VIII din Acordul NATO - SOFA se referă la modul de soluționare a pretențiilor determinate de distrugerea sau deteriorarea proprietății, respectiv de rănirea sau moartea unor persoane, care sunt o consecință a activităților forței pe teritoriul statului primitor.

Astfel, sunt reglementate condițiile în care statul primitor renunță la orice pretenții de despăgubire a daunelor cauzate bunurilor sale folosite de forțele armate străine. De asemenea, statul trimițător renunță la toate pretențiile sale față de orice alt stat membru NATO, decurgând din rănirea sau decesul oricărui membru al forțelor sale armate, pe timpul când un astfel de membru a acționat în executarea îndatoririlor sale oficiale.

În ceea ce privește pretențiile unor terțe părți determinate de acțiuni comise de membrii forței sau componente civile în exercitarea atribuțiilor lor oficiale, sau de orice altă faptă sau împrejurare pentru care este responsabilă forța sau componenta civilă, statul primitor este obligat să le soluționeze potrivit propriei sale legislații. Despăgubirile datorate terțului, indiferent dacă sunt convenite pe cale amiabilă sau stabilite printr-o hotărâre judecătorească, sunt plătite de către statul primitor, urmând ca o parte din valoarea acestei despăgubiri să fie rambursată de statul sau statele responsabile. O a doua categorie de pretenții sunt cele determinate de pagubele cauzate unor alte categorii de bunuri, situație în care se prevede procedura soluționării pretențiilor de către un arbitru unic.

Acordul SOFA cuprinde, de asemenea, dispoziții referitoare la documentele pe baza cărora sunt permise intrarea forțelor pe teritoriul statului primitor, achiziționarea bunurilor și serviciilor pe teritoriul statului primitor, scutirile de impozite și taxe acordate forțelor, componentelor civile și membrilor acestora, inclusiv membrilor lor de familie, reglementări vamale.

Prin articolul XVI se stabilește competența Consiliului Atlanticului de Nord de a interveni în soluționarea diferendelor privind interpretarea și aplicarea Acordului, care nu au putut fi rezolvate prin negocieri directe între părțile interesate.

Potrivit articolului XVIII paragraful 3, calitatea de parte la Acordul între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951 se dobândește, pe baza aprobării Consiliului Nord – Atlantic, prin aderare la Acord. Pentru statul care aderă, Acordul va intra în vigoare la 30 de zile de la data depunerii instrumentului de aderare pe lângă Guvernul Statelor Unite ale Americii.

Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris 28 august 1952, a intrat în vigoare la 10 aprilie 1954.

Protocolul extinde aplicarea Acordului între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951 la comandamentele militare internaționale înființate pe teritoriile acestor state și la personalul acestora.

De asemenea, prin Protocol sunt reglementate privilegiile de care beneficiază aceste comandamente militare internaționale, în special scutirile de taxe și impozite acordate acestora pentru cheltuielile efectuate în interesul apărării comune și pentru beneficiul lor oficial și exclusiv.

Totodată, Protocolul conține prevederi referitoare la funcționarea curentă a comandamentelor militare internaționale, precizând că acestea au personalitate juridică proprie, putând compărea în nume propriu în fața instanțelor judecătorești, precum și procedura aplicabilă în cazul în care un comandament militar internațional

nu mai are nevoie de o parte din bunurile sale sau din bunurile puse la dispoziție de statul primitor.

Potrivit articolului 16 paragraful , calitatea de parte la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952 se dobândește potrivit aceleiași proceduri aplicabile în cazul Acordului NATO – SOFA, pe baza aprobării Consiliului Nord – Atlantic, prin aderare la Protocol.

Având în vedere faptul că prin Planul Național de Aderare la Organizația Tratatului Atlanticului de Nord – Ciclul V, România și-a asumat obligația ca, în termen de 3 luni de la dobândirea calității de membru al NATO, să întreprindă demersurile necesare pentru a deveni parte la acordurile încheiate între statele membre NATO care reglementează statutul forțelor armate, propunem ca prezentul proiect de Lege să fie supus Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

